

Tean ja oskan

Kõiki muutusi põhjustab liikumine!

1) Loe tähelepanelikult teksti.

Kiireim loom maailmas

Loomade rekordiomanik kiiruses on kahtlemata gepard. Teda võib õigusega pidada maailma kiireimaks loomaks, sest tema kiirus võib ulatuda kuni 140 km/h. Kiirus aitab tal endale ja poegadele toitu hankida. Nendes Aafrika piirkondades, kus elavad maailma kõige kiiremad loomad, pole ühtegi põõsast, kõrget rohtu ega muid varjupaiku. Seetõttu pole kiskjatel võimalust peidus oma saaki oodata. Pronghorni antiloop või lihtsalt harilik sarv on maailma kiiremate loomade edetabelis teisel kohal, sest tema kiirus võib ulatuda kuni 100 km/h. Nii põgeneb ta arvukate kiskjate eest. Loom ise toitub erinevatest taimedest, samuti põõsaste noortest võrsetest.

Gnuu on välimuselt sarnane antiloobile. Gnuu kaal võib ulatuda kaheksa kilogrammini. Tema koon sarnaneb pigem lehmaga, ta on karvane ning tal on isegi habe. Tõsi, see ei mõjuta kiirust üldse - kiskjate eest põgenedes suudavad nende loomade karjad joosta umbes 80 km/h, nii et nad võivad enesekindlalt võtta maailma kiireimate loomade edetabelis kolmanda koha.

2) Otsusta teksti järgi, kas väide on õige või väär. Tee X vastavasse kasti.

	Õige	Väär
Maailma kiireim loom on antiloop.		
Gepardi kiirus võib ulatuda kuni 140 m/s.		
Gepardid elavad Ameerikas.		
Teine koht kiireimate loomade edetabelis kuulub harilikule sarvele.		
Antiloobi kiirus võib ulatuda kuni 100 km/h.		
Antiloobid on lihatoidulised.		
Kiireimate loomade edetabelis kuulub kolmas koht lõvile.		
Gnuu kaal on üle 300 kilogrammi.		
Gnuudel puuduvad karvad.		
Gnuud jooksevad karjades kuni 80 km/h.		

3) Täida lünktekst.

Sõnu vali siit: sees, jõudude, asjadeks, kehadeks, kiirus, lihaste, liikumine, kuju, asukoha, teepikkus.

_____ toimub igal pool. Liikuvaid olendeid ja asju nimetame_____.

Liikumine toimub ka meie_____. Inimesed ja loomad paneb liikuma nende

_____ jõud. Kehad meie ümber hakkavad liikuma neile mõjuvate _____

tõttu. Liikumine on keha _____ muutumine teiste kehade suhtes. Kiirust saab arvutada, kui jagada _____ ajaga.

4) Lahenda tekstülesanded.

Maailma kiireima rongiga saab 2 tunniga sõita 720 km kaugusele. Kui suur on rongi kiirus?_____

Vastus:_____

Maailma kiireimal linnul, rabapistrikul, kulub saaki nähes 320 m läbimiseks 4 sekundit. Millise kiirusega suudab rabapistrik saagi järele söösta?

Vastus:_____

5) Arvuta kirjalikult.

$$\begin{array}{r} 583 \\ - 329 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 874 \\ - 659 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 809 \\ - 160 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 762 \\ - 553 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 934 \\ - 563 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7760 \\ - 2341 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 8867 \\ - 6492 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 4802 \\ - 2511 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 6666 \\ - 2929 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 9032 \\ - 5803 \\ \hline \end{array}$$